

12.01.2026.
JU "Škola za srednje stručno obrazovanje i
radno osposobljavanje" Sarajevo

Stručna podrška učenicima iz spektra autizma

Hena Fajić, MA

Autizam je....

MITOVI ILI ISTINE

Odaziva se na ime i pokazuje prstom,
sigurno nema autizam

Autizam nije bolest

On/ona je emotivno dijete,
sigurno nema autizam

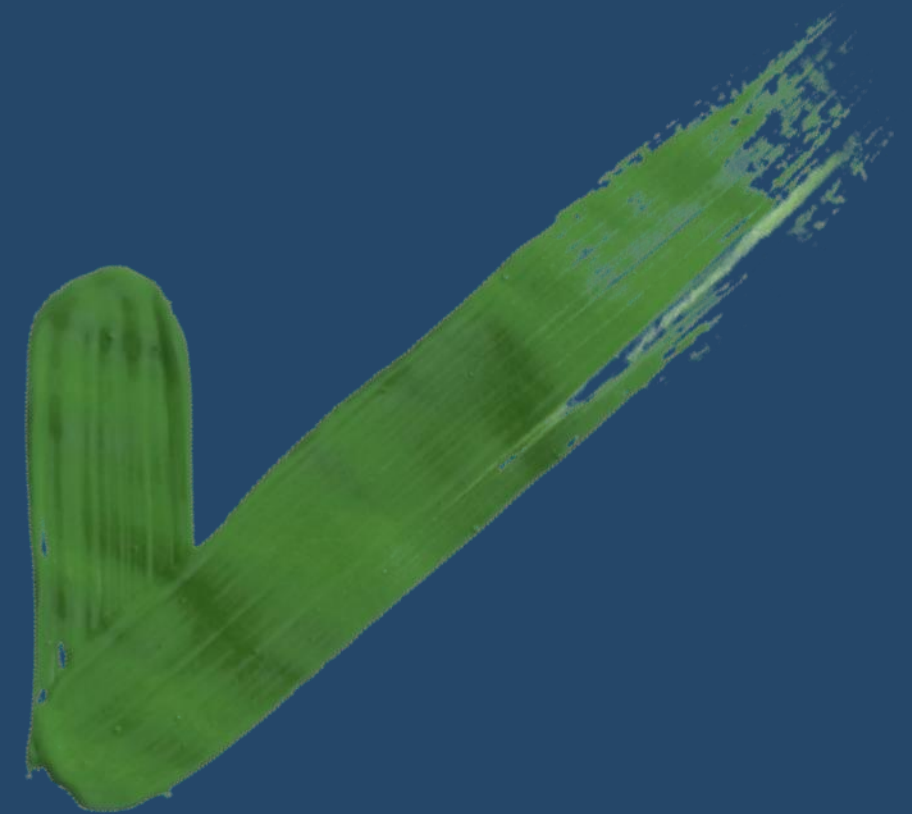
Sve osobe s autizmom imaju i
posebne sposobnosti

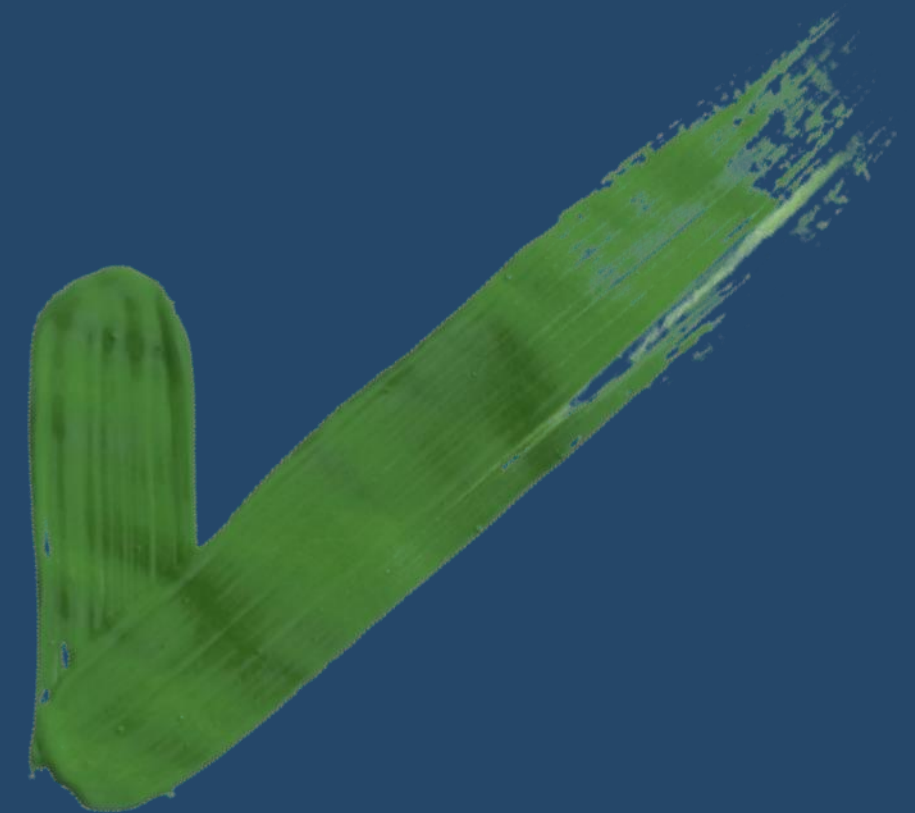
Posebna prehrana i razni dodaci
prehrani potrebni su za svako
dijete s autizmom

Djeca s autizmom mogu učiti

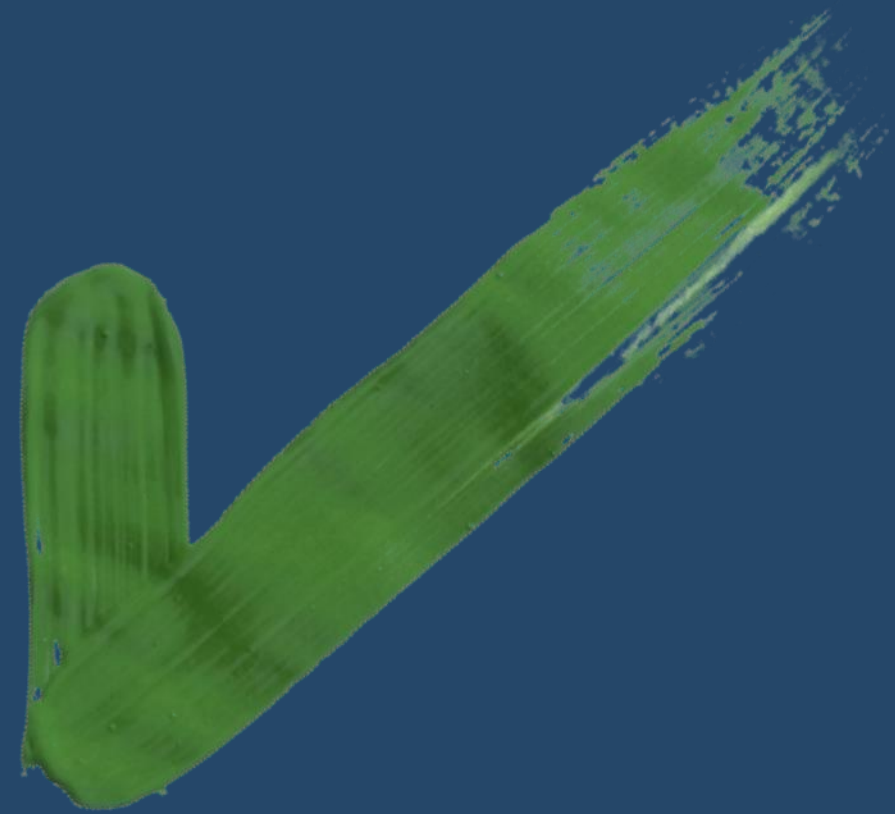
Dječaci i djevojčice mogu imati
autizam

Sve osobe s autizmom su
asocijalne

Ne postoji lijek za autizam

Sve osobe s autizmom su nasilne

Autizam se u velikom broju
slučajeva javlja kao posljedica
MMR vakcinacije

Nekoliko uvodnih napomena....

PAS- Poremećaj autističnog spektra

ASD- Autism Spectrum Disorder

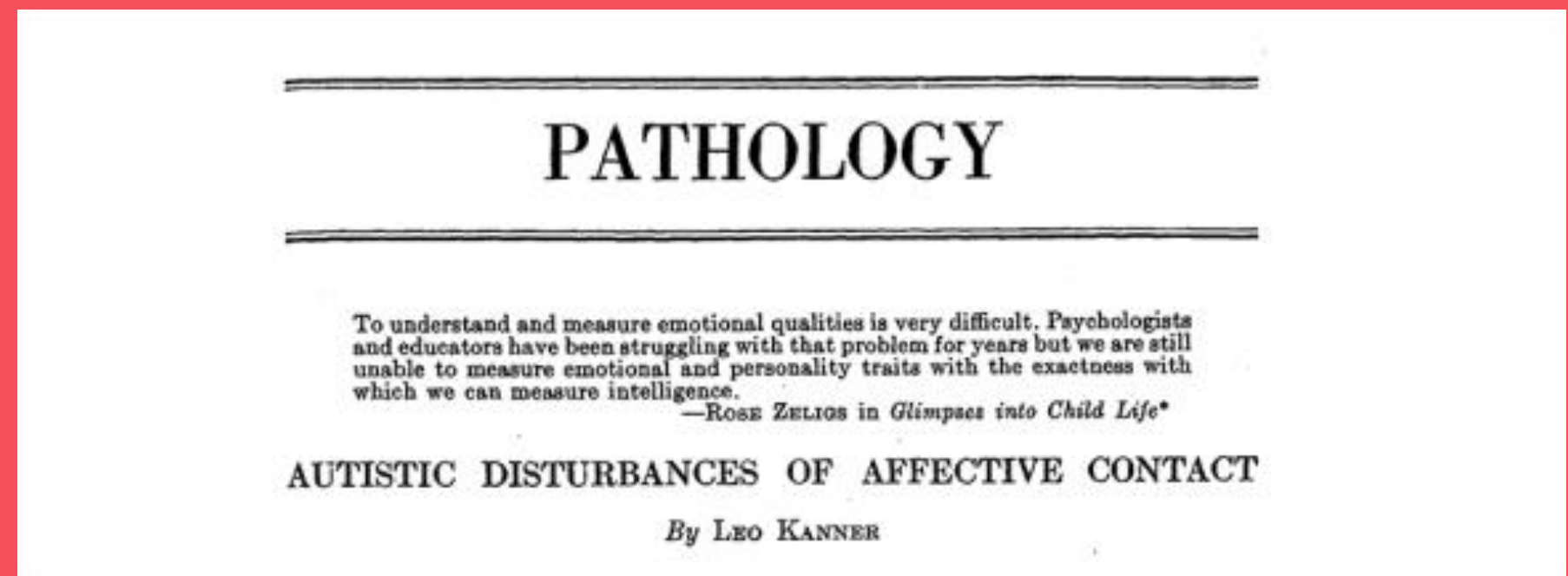
OSOBA S AUTIZMOM, OSOBA S POREMEĆAJEM AUTISTIČNOG SPEKTRA

DSM- Dijagnostički statistički priručnik mentalnih bolesti, Izdaje ga

Američka psihijatrijska asocijacija, 5. izdanje

ICD- Međunarodna klasifikacija bolesti, izdaje WHO, 11. izdanje

HISTORIJA

1911.

1943.

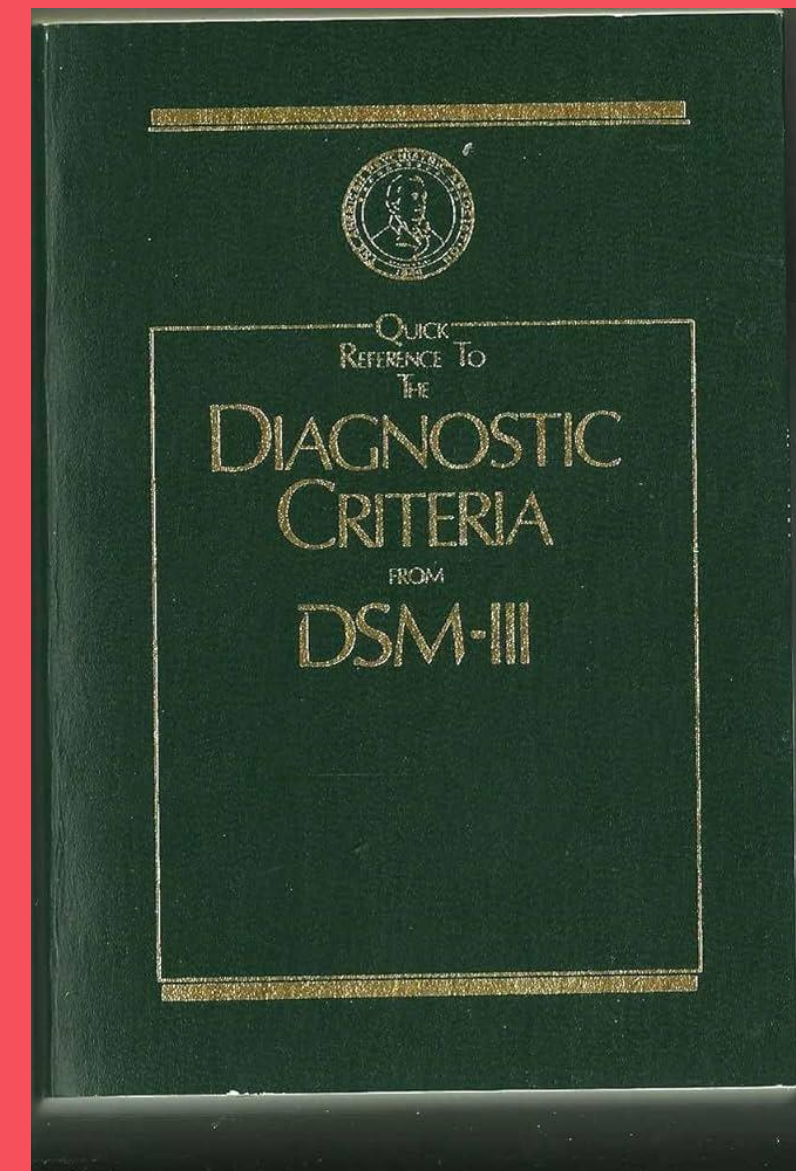
1945.

1950.

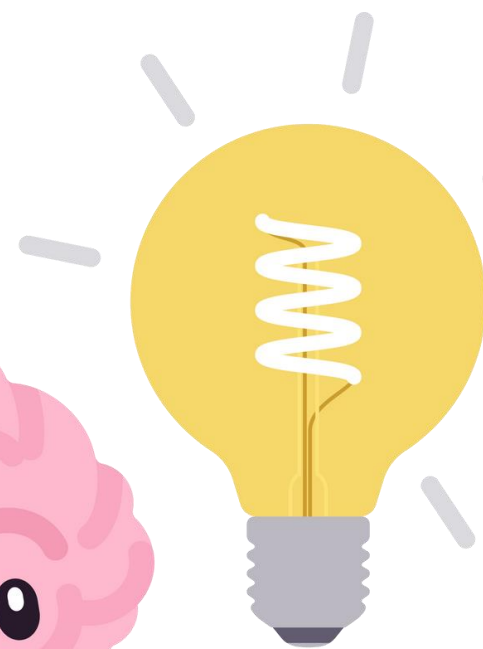
1980.

1995.

2026.

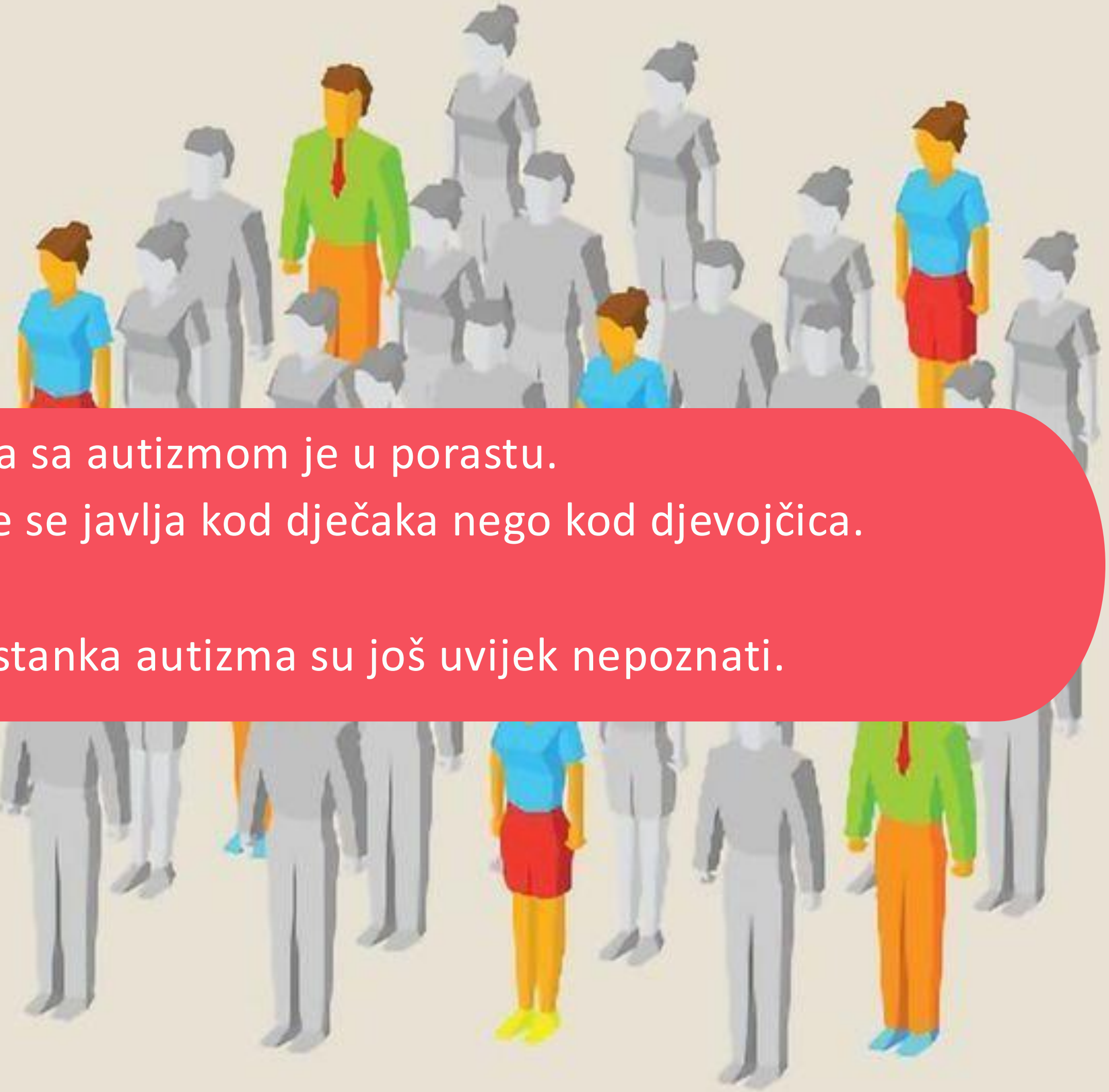

ŠTA JE AUTIZAM?

Autizam je neurorazvojni poremećaj kojeg karakteriše trijada simptoma i to:

- **poremećaji u socijalizaciji,**
- **poremećaji u komunikaciji i**
- **repetitivno ponašanje**

Broj osoba sa autizmom je u porastu.
3-4x češće se javlja kod dječaka nego kod djevojčica.

Uzroci nastanka autizma su još uvijek nepoznati.

Autizam je uzrokovan vakcinom?

The New England Journal of Medicine

Copyright © 2002 by the Massachusetts Medical Society

VOLUME 347

NOVEMBER 7, 2002

NUMBER 19

A POPULATION-BASED STUDY OF MEASLES, MUMPS, AND RUBELLA VACCINATION AND AUTISM

KREESTEN MELDGAARD MADSEN, M.D., ANDERS HVIID, M.Sc., MOGENS VESTERGAARD, M.D., DIANA SCHENDEL, Ph.D.,
JAN WOHLFAHRT, M.Sc., POUL THORSEN, M.D., JØRN OLSEN, M.D., AND MADS MELBYE, M.D.

in 11 children and reactive ileal lymphoid hyperplasia in seven, but no granulomas. Behavioural disorders included autism (nine), disintegrative psychosis (one), and possible postviral or vaccinal encephalitis (no). There were no

SHIM or MAI under sedation with midazolam and pentidine. Paired frozen and formalin-fixed mucosal biopsy samples were taken from the terminal ileum; ascending, transverse, descending, and sigmoid colons, and from the rectum. The procedure was recorded by video or still images, and were

RANI ZNAKOVI AUTIZMA

U dobi od 12 mjeseci dijete:

- ne puže,
- nema pokazni gest,
- nema nijednu riječ,
- ne razumije jednostavne upute
- ne pokazuje tugu pri
- odvajanju od majke,...

U dobi od 12-24mj. dijete:

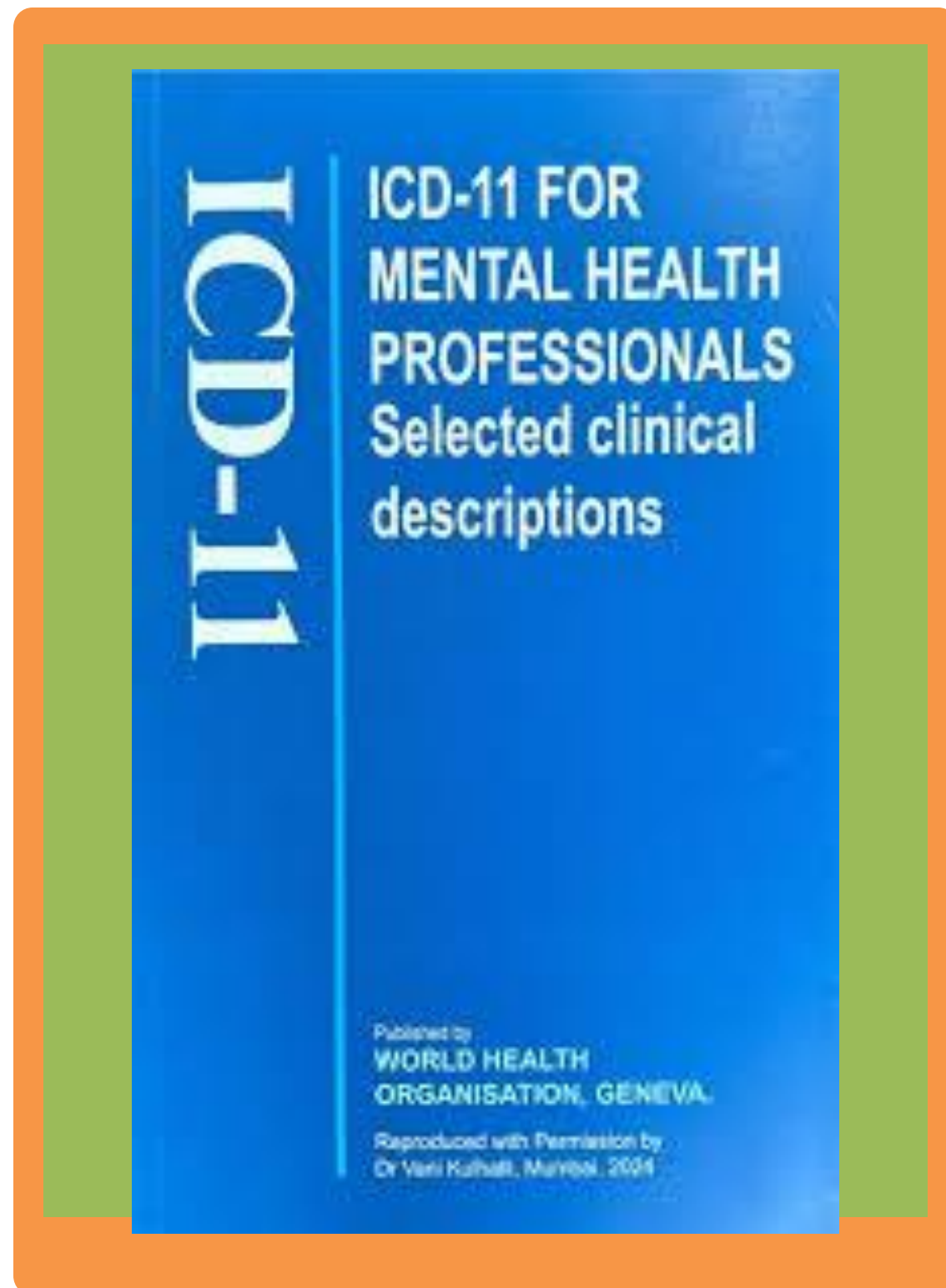
- nije prohodalo,
- većinu predmeta stavlja u usta,
- gubi ili ne razvija govor i socijalizaciju,
- ne pokazuje zadovoljstvo,
- ne imitira riječi koje čuje...

U dobi od 2-3g. dijete:

- odsustvo straha u realnoj situaciji,
- ne uspostavlja kontakt očima,
- kasni govorno-jezički razvoj,
- ispoljava agresivnost prema sebi i/ili drugima,
- ne odgovara na jednostavna pitanja...

ICD-11: 6A02

AUTISM SPECTRUM DISORDER

6A02.0 ASD bez poremećaja intelektualnog razvoja i bez oštećenja ili sa lakim oštećenjem funkcionalnog jezika

6A02.1 ASD sa poremećajem intelektualnog razvoja i bez oštećenja ili sa lakim oštećenjem funkcionalnog jezika

6A02.2 ASD bez poremećaja intelektualnog razvoja i sa oštećenjem funkcionalnim jezikom

6A02.3 ASD sa poremećajem intelektualnog razvoja i sa oštećenjem funkcionalnog jezika

I šta sada?

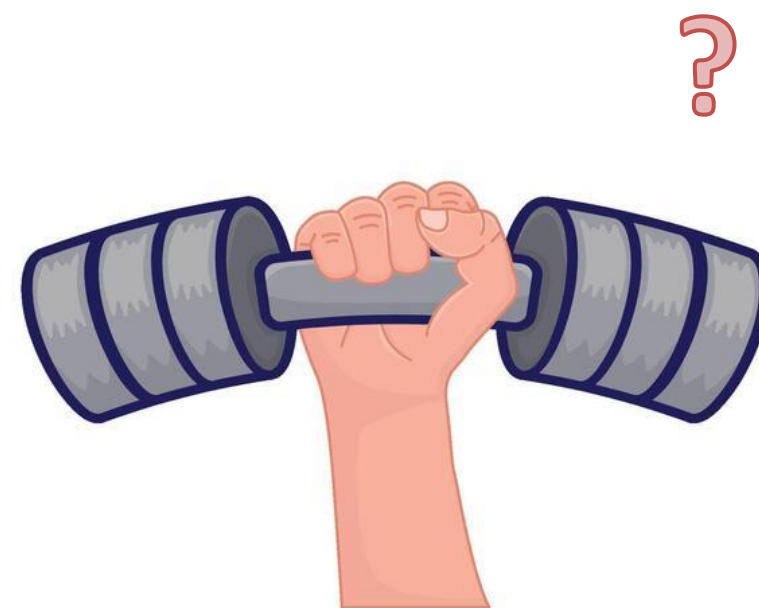
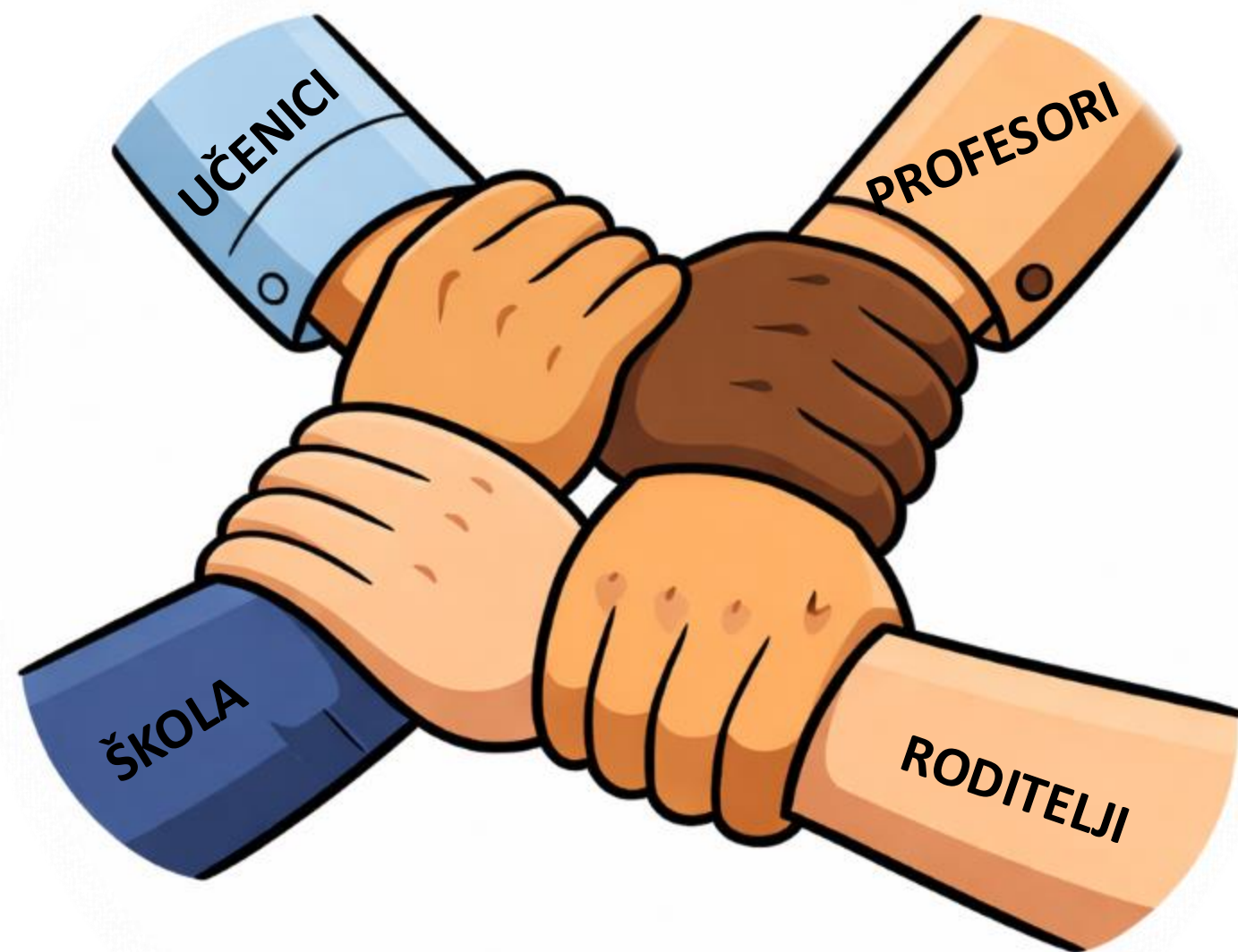
-
1. Razumjeti autizam
 2. Omogućiti uslove za adekvatnu komunikaciju
 3. Poštivanje senzornih potreba
 4. Podrška u socijalnim interakcijama
 5. Saradnja s porodicom
 6. Individualni pristup

GRUPNI ZADATAK

Ne tražimo rješenje kako *popraviti dijete*, nego kako
razumjeti situaciju.

Umjesto zaključka....

profil

Moja biblioteka

Labs

Google Znalac

Stani na ramena velikana

EVALUACIJA

3

**3 stvari koje su
me iznenadile tokom
današnjeg
učenja**

2

**2 stvari koje su
me
zainteresovale
tokom
današnjeg
učenja**

1

**1 stvar koju
ću primijeniti
u svojoj
učionici**

Hvala na pažnji

✉ : fajichena@gmail.com